

Jak zaczęliśmy współpracę międzynarodową w AMG

20 lat minęło. Tyle się działo. Jak to się stało?

Prehistoria. Jakie były początki?

Zmiany polityczne, jakie dokonały się w Polsce w 1989 r., umożliwiły uczelniom podjęcie szerszej akademickiej współpracy międzynarodowej. Polska aspirowała do członkostwa w Unii Europejskiej, która wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom rozpoczęła finansowanie przedakcesyjnych programów pomocowych. Program TEMPUS (*Trans European Mobility Scheme for University Studies*) został w tym celu powołany przez Wspólnotę Europejską w 1990 r. Już w roku akademickim 1990/91 Polska była krajem uprawnionym do aplikowania do tego Programu¹.

Początkowo uczestniczyliśmy jako partnerzy w projektach koordynowanych przez uniwersytety zachodnioeuropejskie (JEP, czyli *Joint European Project*). Dzięki temu zdobywaliśmy doświadczenie, unowocześniało się nasze wyposażenie w aparaturę, a wielu studentów i pracowników miało możliwość odbycia staży szkoleniowych w zachodnich uniwersytetach. Będąc prorektorem AMG i pełniąc rolę lokalnego koordynatora w środowisku gdańskim mogłem nabyć doświadczenia organizacyjnego, które umożliwiło mi później jako dziekanowi Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG, z sukcesem przygotować i zrealizować projekt *Creation and development of a novel Faculty of Biotechnology* (S-JEP 07191). W tym projekcie inicjatywa i koordynacja programu spoczywała na Akademii Medycznej w Gdańsku, która po raz pierwszy wystąpiła w roli koordynatora i kontraktora.

Dr inż. Genowefa Kwidzińska-Bendykowska

Pierwszym projektem, w którym AMG uczestniczyła jako partner w latach 1991-1993 była realizacja programu edukacyjnego TEMPUS JEP 2416 pt. *Nauczanie biochemii klinicznej w Polsce*. Partnerami były jednostki: Zakład Patobiochemii Uniwersytetu w Glasgow (koordynator i kontraktor dr M. Dominiczak), Laboratorium Biochemii Klinicznej w Trinity College Uniwersytetu w Dublinie (lokalny koordynator dr C. Love) oraz Katedra Biochemii Klinicznej Akademii Medycznej w Gdańsku (lokalni koordynatorzy dr Z. Jakubowski i prof. A. Hoppe). Na realizację projektu przyznano budżet w wysokości 171 000 Ecu, z tej kwoty 100 000 ECU było przeznaczone dla part-

nera polskiego. W ramach tego projektu przygotowano m.in. podręcznik *Biochemia kliniczna* pod redakcją S. Angielskiego i M. Dominiczaka².

Klinika Radioterapii AMG była od roku 1991 uczestnikiem projektu ESTRO (JEP 1741), którego koordynatorem było European Society for Therapeutic Radiology and Oncology. W projekcie realizowano trzymiesięczne szkolenia personelu oraz udział w kursach szkoleniowych i kongresach. W roku akademickim 1992/93 szkoleniowe staże 3-miesięczne odbyło 3 pracowników AMG, a 7 innych osób wyjechało na kursy szkoleniowe i konferencje³.

W roku akademickim 1992/1993 nasza Uczelnia (Zakład Medycyny Nuklearnej AMG) zaczęła uczestniczyć w programie o nazwie Mobility JEP 4733 „Medi-CAMPUS”. Koordynatorem projektu był Wydział Medycyny i Chirurgii Uniwersy-

¹ W. Makarewicz, *Program TEMPUS w AMG*, *Gazeta AMG*, nr 3/1992, s. 1-3.

² Dr Z. Jakubowski, *Sprawozdanie z realizacji Programu TEMPUS JEP-2416*, *Gazeta AMG*, nr 9/1993, s. 14-15.

³ G. Bendykowska, *Program TEMPUS II – ogólne zasady i wprowadzone zmiany*, *Gazeta AMG*, nr 12/1993, s. 18-19.

tetu w Neapolu, a partnerami: Wydział Medycyny Uniwersytetu Katolickiego Louvain w Brukseli i Wydział Lekarski Uniwersytetu Comenius'a w Bratysławie. W ramach tego programu wyjechało na sześciomiesięczne studia 7 studentów AMG (IV roku) do Neapolu, a w Brukseli na sześciomiesięcznym stażu przebywał jeden pracownik naukowy prowadząc badanie do swego doktoratu⁴.

W wyniku wcześniejszych kontaktów w latach 1987-1989 uczelni Wybrzeża z Uniwersytetem w Ankonie (Włochy), z inicjatywy ówczesnego rektora tej uczelni prof. Paolo Bruniego zatwierdzony został projekt TEMPUS *Formation of Advanced Spectroscopists in Biology, Medicine and Chemistry for Academic and Industrial Needs* (JEP 1001). Koordynatorem i kontraktorem tego projektu była uczelnia włoska – Università degli Studi di Ancona (prof. P. Bruni), a partnerami: Université de Provence, Aix Marseille (prof. P. Tordo), Universität-Gesamthochschule Duisburg (prof. Dietrich Döpp), Akademia Medyczna w Gdańsku (prof. W. Makarewicz – koordynator lokalny), Uniwersytet Gdański (prof. M. Żylicz), Politechnika Gdańska (prof. E. Borowski i prof. Janusz Rachoń), Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Śniadeckiego w Gdańsku (prof. J. Popinigis). Budżet projektu na lata 1990-1993 wynosił 439 000 ECU⁵. Realizując ten projekt zakupiono m.in. za 30 000 ECU komputer dla powstającej Trójmiejskiej Akademickiej Sieci Komputerowej (TASK) oraz element składowy spektrometru NMR za 70 000 ECU, co dało początek tworzonemu Laboratorium NMR w Politechnice Gdańskiej.

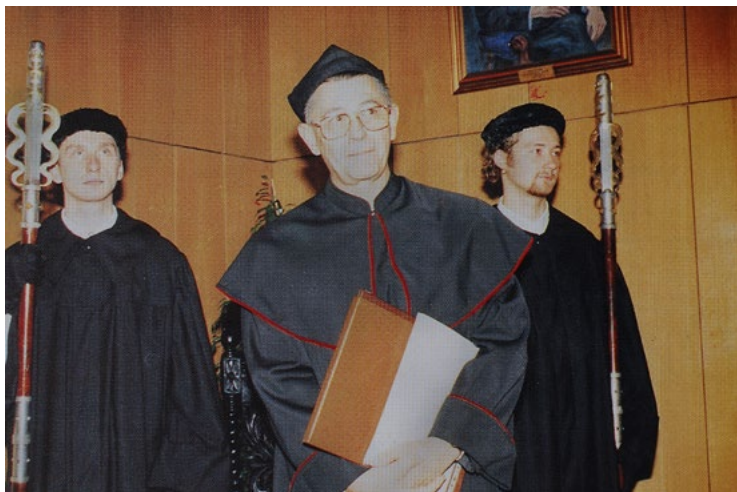
Dla powstałego w 1993 r. Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Akademii Medycznej w Gdańsku niezmiernie ważnym wydarzeniem było otrzymanie na lata 1994-1997 grantu w ramach Projektu TEMPUS pt. *Creation and development of a novel Faculty of Biotechnology* (S-JEP 07191). Koordynacja programu spoczywała na Akademii Medycznej w Gdańsku, która po raz pierwszy wystąpiła też w roli kontraktora. Partnerami były uczelnie: Uniwersytet Gdański (PL), University of Bradford (UK), University of Oxford (UK), Universität Bremen (Niemcy), Institut National des Sciences Appliquées de Lyon (Francja). Koordynatorem projektu był prof. Wiesław Makarewicz, a przyznany na jego realizację budżet wynosił 473 000 ECU⁶.

Do momentu powstania w 1997 r. uczelnianego Biura Współpracy z Zagranicą w administracji Uczelni był zupełny brak systemowego wsparcia dla rozwijających się kontaktów zagranicznych. Pamiętam doskonale panikę wśród personelu dziekanatów i rektoratu, jaką wywoływała przychodząca korespondencja w języku angielskim. Dlatego ogromne znaczenie miało uczestniczenie w opisanych powyżej projektach TEMPUS. Dzięki tym projektom wielu młodych pracowników akademickich (i studentów) odbyło staże w za-

⁴ G. Bendykowska, ibidem.

⁵ W. Makarewicz, *Sprawozdanie z realizacji TEMPUS Joint European Project (JEP 1001/90-93)*, *Gazeta AMG*, nr 3/1994, s. 15-16.

⁶ W. Makarewicz, *Przemówienie Dziekana Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG*, *Gazeta AMG*, nr 11/1994, s. 6-7.

Prof. Paolo Bruni z Uniwersytetu w Ankonie otrzymuje doktorat honoris causa Akademii Medycznej w Gdańsku, 1994 r.

chodnioeuropejskich uniwersytetach, upowszechniła się znajomość języków obcych, zakupiono wiele urządzeń naukowo-badawczych i sprzętu komputerowego. Obsługa administracyjna tych działań stała się z biegiem czasu niezbędna i pierwszą jaskółką było utworzenie, dedykowanego obsłudze kontaktów zagranicznych, jednoosobowego stanowiska pracy w Dziale Nauki, na które zatrudniono na 3/4 etatu od 1 października 1991 r. dr inż. Genowefę Kwidzińską-Bendykowską. Tak to się zaczęło!

prof. Wiesław Makarewicz

Uczestnicy konferencji poświęconej Problem-Based Learning (PBL) w Gdańsku, kwiecień 2000 r. Od lewej: prof. Wiesław Makarewicz, prof. Leo Bossaert (Antwerpia), prof. Iain Percy-Robb (Glasgow)

Dzieje Działu Współpracy z Zagranicą AMG

Dział Współpracy z Zagranicą został powołany do życia 15 kwietnia 1997 r. Zarządzeniem Rektora 5/97 z dnia 14.04.1997 r., którą to funkcję sprawował wówczas prof. Zdzisław Wajda. Do zadań Działu miała należeć obsługa administracyjna współpracy z zagranicą, zbieranie informacji, nawiązywanie kontaktów i pomoc w realizacji wyjazdów studentów na studia i staże za granicę. Dział otrzymał trzy etaty i zajął dwa pomieszczenia na parterze budynku Rektoratu po dawnym barze dla pracowników. Ja objęłam stanowisko kierownika z dniem 15 lipca. Przed powstaniem Działu sprawami „zagranicznymi”, głównie korespondencją zajmowała się przez kilka lat dr inż. Genowefa Kwidzińska-Bendykowska, zatrudniona w Dziale Nauki od 1991 r. Z chwilą powołania Działu Współpracy z Zagranicą, dr inż. Genowefa Kwidzińska-Bendykowska zakończyła z dniem 30 czerwca 1997 r. zatrudnienie w Uczelni¹.

Po kilku miesiącach funkcjonowania Działu 15 listopada 1997 r. złożyliśmy pierwszy wniosek o Kontrakt Uczelniany, będący kluczowym elementem i warunkiem przystąpienia Uczelni do programu ERASMUS. Złożenie wniosku było poprzedzone podpisaniem 11 umów bilateralnych z zagranicznymi uniwersytetami, dotyczącymi wymiany nauczycieli i studentów oraz jednej umowy na zorganizowanie wizyty przygotowawczej, mającej na celu doprecyzowanie zakresu i form przyszłej współpracy.

Ponadto zadeklarowaliśmy gotowość wdrożenia Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS). Powstał również, wymagany przez Komisję Europejską dokument *European Policy Statement*, precyzujący politykę europejską naszej Uczelni, którego autorem był prof. Wiesław Makarewicz. Oba dokumenty zatwierdził Senat, a Komisja Europejska przyznała nam nasz pierwszy Kontrakt Uczelniany, który opiewał na kwotę 40 880 ECU, co oznaczało zgodę i finansowanie wyjazdu 21 naszych studentów łącznie na 112 miesięcy w celu odbycia części studiów w uniwersytetach partnerskich.

Jednocześnie prof. Wiesław Makarewicz został powołany na stanowisko koordynatora uczelnianego programu ERASMUS, jego zastępcą został dr Jacek Kaczmarek, a koordynatorami wydziałowymi: na Wydziale Lekarskim prof. Janusz Moryś, na Wydziale Farmaceutycznym prof. Franciszek Sączewski, na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii dr hab. Jacek Bigda, koordynatorem ds. wdrożenia ECTS prof. Janusz Limon.

W pierwszym roku funkcjonowania Działu Uczelnia współpracowała z 92 uczelniami za granicą. Podpisano 13 nowych umów, w tym 12 w ramach programu Erasmus. Warto wspomnieć, że w tym czasie realizowane były trzy projekty typu JEP finansowane z funduszy przedakcesyjnych (program TEMPUS) i że pokłosiem jednego z nich było przygotowanie pakietu ECTS opracowanego przez prof. Janusza Limona na

bazie współpracy z Uniwersytetem w Perugii. Realizowany projekt dotyczył wymiany studentów i wspólnych działań w zakresie biomedycyny.

Nie spoczywając na laurach w tym samym roku złożyliśmy nasz własny wniosek i otrzymaliśmy dofinansowanie z programu TEMPUS na realizację 2-letniego projektu pt. *Development of International Relations Offices at three Polish Universities* na lata 1999-2000 z finansowaniem w wysokości 205 tys. euro. Partnerami w tym projekcie były Uniwersytety w Dusseldorfie (Niemcy), Linköping (Szwecja), Salford (UK), Turku (Finlandia) i Perugii (Włochy). Kontraktorem była nasza Uczelnia, a koordynatorem projektu został dr Jacek Kaczmarek. Do udziału w projekcie zaprosiliśmy jeszcze dwie polskie uczelnie: Wyższą Szkołę Morską w Gdyni oraz Akademię Medyczną we Wrocławiu. Przez dwa lata realizowaliśmy warsztaty i wyjazdy szkoleniowe, kursy językowe i komputerowe, powołaliśmy grupę studentów pomagających w obsłudze studentów zagranicznych (*Student Peer Program*), wydaliśmy pierwszy *Guide for Incoming Students*, zorganizowaliśmy pierwszy *Orientation Week*, który w kolejnych latach został zaadoptowany na użytek powstałego English Division na Wydziale Lekarskim, wyposażyliśmy biuro i wreszcie wydaliśmy informator: *Internationalisation of a University and the Role of International Relations Offices* – czyli jak stworzyć dobrze funkcjonujący dział współpracy z zagranicą. W lutym 2001 r. zorganizowaliśmy konferencję z udziałem

Internationalisation of a university - International Relations Office

Partner institutions

The partners in the project **UM-JEP-13119-98** on "Development of International Relations Offices at Three Polish Universities" were the following universities:

- [Medical University of Gdańsk, Poland](#)
- [Gdynia Maritime Academy, Poland](#)
- [Wrocław Medical University, Poland](#)
- [Turun Yliopisto, Finland](#)
- [Heinrich-Heine-Universität-Düsseldorf, Germany](#)
- [Università degli Studi di Perugia, Italy](#)
- [Linköpings Universitet, Sweden](#)
- [University of Salford, United Kingdom](#)

For more information on the partner institutions, please refer to additional conference materials enclosed or to the JEP website: www.amg.gda.pl/~intrel/jep13119/.

Instituycje partnerskie projektu TEMPUS JEP-13119-98: Development of International Relations Offices at three Polish Universities (1999-2000)

¹ Teczka osobowa dr G. Kwidzińskiej-Bendykowskiej sygn. 2018/4 w Archiwum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

90 osób z kraju i zagranicy na temat umiędzynarodowienia uczelni i roli biura współpracy w tym procesie.

W kwietniu 2000 r., pełniący wówczas funkcję rektora prof. Wiesław Makarewicz, zorganizował konferencję i warsztaty poświęcone metodom i programom nauczania medycyny ze szczególnym naciskiem na nauczanie problemowe oraz aspekty metodyczno-psychologiczne nauczania i uczenia się. Podczas tej konferencji swoimi doświadczeniami w modernizacji dydaktyki i programu kształcenia przeddyplomowego podzielili się goście z zagranicy: prof. Leo Bossaert z Antwerpii, Marek Dominiczak i Iain Percy-Robb z Glasgow oraz Kaija Hartiala z Turku.

W maju 2001 r. zatrudniono w Zakładzie Chemii Medycznej prof. Takashi Wakabayashi z Uniwersytetu w Nagoya, wcześniej współpracującego naukowo z prof. Michałem Woźniakiem. Dzięki temu byliśmy jedną z dwóch polskich uczelni biorących udział w programie NUPACE wspierającym wymianę doktorantów i studentów oraz wspólne badania naukowe. Warto w tym miejscu wspomnieć o dużym zaangażowaniu Działu Współpracy z Zagranicą w latach 2001-2003 w inicjatywę organizacji filii AMG w Aszkelonie (Izrael). Były z tym związane liczne przygotowania i dwustronne wizyty, jakkolwiek ostatecznie inicjatywa ta upadła, mimo uzyskania zezwoleń polskich ministerstw nauki i zdrowia, gdyż strona izraelska nie uzyskała wymaganego zezwolenia od swojego rządu.

Trudno chociażby wymienić wszystkie nazwy programów, z których finansowane były realizowane w Uczelni projekty badawcze i wymiany naukowej. Były to między innymi: INCO-COPERNICUS, BIOMED, NATO, COST, PECO, WORLD AID FOUNDATION, PHARE-SCI-TECH, MAYO FOUNDATION, THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES, TEMPUS, CEEPUS, LEONARDO DA VINCI, 5, 6, 7 PROGRAM RAMOWY, ERASMUS i ogólnie rzecz ujmując, stara i teraz nowa perspektywa FUNDUSZY STRUKTURALNYCH UE.

Jednym z ważniejszych projektów był TEMPUS JEP-07191-94 pt. *Creation and Development of Novel Faculty of Biotechnology* na utworzenie nowego wydziału, który w tej chwili jest najlepszym wydziałem biotechnologii w Polsce.

Kolejnym bardzo ważnym, koordynowanym przez nasz Dział projektem realizowanym wspólnie z Uniwersytetem Gdańskim był projekt pt. *Centrum Doskonałości w dziedzinie biobezpieczeństwa i biomedycyny molekularnej BioMoBiL* finansowany z 5 Programu Ramowego UE. Projekt był realizowany w latach 2003-2006 z dofinansowaniem w wysokości 463 tys. euro z KE i 1,3 mln zł z MNiSW. Koordynatorem tego projektu był prof. Jacek Bigda.

Przez te lata pomogliśmy zorganizować wiele konferencji międzynarodowych, w tym w czerwcu 2002 r. doroczną konferencję Stowarzyszenia EHMA pt. *Managing the pressures: health, quality and money*, która jest organizacją skupiającą menadżerów zarządzających służbą zdrowia w krajach Unii Europejskiej. Była ona ważnym forum wymiany doświadczeń i wiedzy, wzięło w niej udział 300 menadżerów. Przewodniczącym komitetu honorowego był były minister zdrowia, senator Marek Balicki. Organizowaliśmy bale kar-

Na dziedzińcu Uniwersytetu w Perugii (Włochy) podczas wizyty monitorującej w 2000 r.; siedzą od lewej: prof. Jerzy Lisowski – rektor Akademii Morskiej w Gdyni, Ewa Kiszka, Jadwiga Sroga, prof. Zdzisław Bereznowski. Stoją od lewej: dr Jacek Kaczmarek, prof. Wiesław Makarewicz, prof. Janusz Moryś

nawałowe (8), koncerty noworoczne, pikniki poinauguracyjne i integracyjne, wspieraliśmy takie inicjatywy jak: Letnie Szkoły Biotechnologii, Medykalia, Studenckie Konferencje Naukowe i wiele innych.

Przez minione lata Dział Współpracy z Zagranicą powiększył się do rozmiarów 3 sekcji o zupełnie różnych funkcjach: a/ informacji i promocji; b/ współpracy z zagranicą oraz c/ projektów rozwojowych. Po wielu latach Sekcja Projektów Rozwojowych została niedawno wchłonięta przez powstałe w 2017 r. uczelniane Biuro Projektów, w związku z czym ten zakres pracy nie należy już do zadań Działu.

Patrząc wstecz, widać wyraźnie jak rosły nasze kompetencje i aktywność na polu międzynarodowym. Przyczyniło się to znacząco do tego, że poczynając od roku akademickiego 2002/2003 mogliśmy uruchomić studia lekarskie w języku angielskim dla obcokrajowców. Zaczynaliśmy wtedy od 16 studentów na Wydziale Lekarskim, a po 15 latach w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym studiuje ogółem 986 obcokrajowców (19% wszystkich studentów), w tym 887 na pełnych studiach, 99 w ramach wymiany i kursu przygotowawczego PREMED.

Centrum Doskonałości w Dziedzinie Biobezpieczeństwa i Biomedycyny Molekularnej [BioMoBiL]

Umieędzynarodowienie jest siłą napędową rozwoju szkolnictwa wyższego na świecie. Działania w tym zakresie są priorytetem również Polsce, co znajduje odzwierciedlenie między innymi w zwiększającej się liczbie studentów z zagranicy, programów studiów prowadzonych w językach obcych, projektów naukowych realizowanych we współpracy z naukowcami z zagranicy. Dlatego tak aktualne i ważne jest dzielenie się doświadczeniami, omawianie kwestii dotyczących umieędzynarodowienia polskiego szkolnictwa wyższego, rozwoju mobilności studentów i pracowników naukowych, promocji Polski, uczelni, miast i regionów.

Budowanie wizerunku uczelni (kraju, miasta, regionu) musi być spójne, skoordynowane i konsekwentne, a komunikacja aktywna, budująca relacje oraz uwzględniająca zwyczaje, różnice kulturowe i upodobania naszych przyszłych i obecnych studentów. Wniosek jest prosty. Umieędzynarodowienie stało się normą. Nie stać nas na zaniechanie tych działań. Bowiern jak podkreśla Maurits van Rooijen – *jeśli nie zademonstrujesz pewnych unikalnych i fascynujących działań, masz małą szansę na sukces.*

mgr Ewa Kiszka,
kierownik Działu Współpracy z Zagranicą,
Promocji i Projektów Rozwojowych

Spotkanie z hematologiem w Radiu Gdańsk

Dr Andrzej Mital z Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii GUMed był gościern kolejnego spotkania z cyklu *Bądź zdrów bez kolejki*, które odbyło się w 12 marca br. w Radiu Gdańsk. Na co dzień pracuje w Klinice Hematologii i Transplantologii UCK w Gdańsku, która jest jedynym w północnej Polsce ośrodkiem oferującym pełny zakres świadczeń w dziedzinie hematologii i transplantacji komórek krwiotwórczych. Doktor Mital przyjmuje pacjentów w przykliniknych poradniach: hematologicznej i zaburzeń hemostazy, które zapewniają specjalistyczną diagnostykę i leczenie pacjentom z chorobami hematologicznymi, w tym o podłożu onkologicznym. Podczas spotkania specjalista z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego opowiedział m.in. o najczęstszych chorobach układu krwiotwórczego, takich jak niedokrwistość, małopłytkowość czy zaburzenia krzepnięcia krwi. Rozmowa dotyczyła również ogólnego badania

krwi, z omówieniem poszczególnych parametrów. Ponadto słuchacze mogli się dowiedzieć, czy choroby hematologiczne są dziedziczne i które schorzenia hematologiczne stanowią zagrożenie dla życia pacjenta.

Bądź zdrów bez kolejki to autorski projekt Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i Radiu Gdańsk rozpoczęty w 2017 r. W ramach współpracy naukowcy GUMed różnych specjalności spotykają się ze słuchaczami. Fachową wiedzą i poradami dzielili się już ortopedzi, fizjoterapeuci, kardiolodzy, lekarze stomatolodzy, endokrynolodzy, immunolodzy, diabetolodzy, gastroenterolodzy i specjaliści z Wydziału Farmaceutycznego. Koordynatorami projektu są dziennikarki radiowe – Joanna Matuszewska i Joanna Stankiewicz oraz Joanna Śliwińska, rzecznik prasowy GUMed.

Joanna Śliwińska,
rzecznik prasowy

